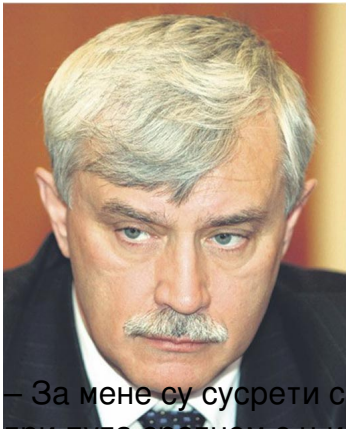

Више од једне деценије Георгиј Полтавченко био је политички представник руског председника у Централном федералном округу. И управо су се у тој деценији односи између Русије и Србије интензивно развијали, да би били крунисани стратешким партнерством две државе. Полтавченко је представљао руског председника у готово свим преговорима са српском страном, а бивши председник Србије Борис Тадић одликовао га је орденом Републике Србије с лентом „за развијање међународних и билатералних односа између Русије и Србије и за лични допринос заштити српског народа, посебно на Косову и Метохији”. Градоначелник Санкт Петербурга свој допринос развоју руско-српских односа сматра нормалним јер његов однос према Србији „долази из срца, а не из главе” и истиче да са посебним пијететом чува још један поклон – икону Светог Ђорђа коју је добио од српског патријарха Павла.

– За мене су сусрети с патријархом Павлом били велики поклон. Имао сам срећу да се три пута сретнем с њим и сваки пут сам од тих разговора осећао радост и топлину у души. Сматрам да је он био прави подвижник наше вере. Био је веома mudar човек. И наравно, поклон који сам добио од њега – икона благоверног Георгија Победоносца, мог небеског покровитеља – мени веома много значи. Са захвалношћу сам је примио и брижљиво је чувам.

Сарадњу са Србијом наставили сте и као губернатор Санкт Петербурга. Крајем прошле године сретли сте се са српским руководством. Како оценујете данашњи ниво економске и политичке сарадње између Србије и града којим управљате?

Односи између наших земаља увек су били не само пријатељски, већ искрени и топли. И сада, кад сам губернатор Санкт Петербурга, трудим се да развијам и јачам наше пријатељство.

Економска сарадња, ако ћемо поштено, данас не оставља нарочити утисак. У целој 2012. години обим трговине Санкт Петербурга са Србијом износио је 72,7 милиона долара. Истине за вољу, у првих девет месеци 2013. године повећао се за 25 одсто поређењу с истим периодом 2012. године износи 62,2 милиона долара, тако да ће годишња сума бити оптимистичнија, али мислим да је неправилно ограничавати односе само на економију. Имамо многовековне историјске и хуманитарне везе. Пре неколико година наш град је примио делегацију српских ученика који су дошли уз подршку организације „Косовски фронт”. У Србију редовно иду наши ходочасници јер су српски манастири права упоришта духовности и православља. Можда не би било лоше размислити о отварању представништва Републике Србије у Санкт Петербургу. Сигуран сам да би то помогло успостављању још конструктивнијег дијалога.

Русија се током последњих година веома много изменила – много је доброг урађено, али је много проблема и остало. Које од њих сматрате највећим?

Према испитивању јавног мњења, то је проблем миграције. Још недавно, људи су на прво место стављали стамбене проблеме и комфор: старе инсталације, велике број кварова, али данас су проблеми с миграцијама прешли у први план. За Санкт Петербург је то више културни него економски проблем. Са економијом је све јасно она се развија, потребна јој је радна снага, али код нас је најнижа незапосленост у Русији. Као и у Европи, имигранти код нас раде оне послове које не жели да ради локално становништво. Проблем је у темпу насељавања – у последње две-три године, миграционе реке расле су сувише бурно. Ми учимо дошљаке руском језику, трудимо се да спречимо образовање националних енклава, позивамо Петербуржане да буду трпељиви према гостима. Али, чак и наш град, који има више од 300 година искуства интеграције људи разних националности, не успева да упије толику поплаву. Недавно сам направио паралелу са временом благоверног кнеза Александра Невског. Русија је тада била између две ватре, између тевтонских витезова и монголо-татара. Данас се наша култура такође налази у опасности са две стране. Са Запада иду таласи глобализације, а са Истока таласи миграције из средњоазијских република бившег СССР-а. Ја чак не знам која је опасност јача. Најезда радних миграната с културом туђом Санкт Петербургу, пре свега начином живота, или овај светски процес, који амерички социолог Џорџ Ричер назива претварањем „локалног нешто” у „глобално ништа”.

Били сте организатор преношења посмртних остатака генерала Антона Деникина и филозофа Ивана Иљина у Русију. Циљ је био национално помирење. Спорове, међутим, изазива и Лениново тело које до дана данашњег није сахрањено. Шта ће бити с њим?

Преношење праха те двојице великих људи, Антона Деникина и Ивана Иљина, у Донски манастир у октобру 2005. године сматрам једном од прекретница на путу помирења и националног препорода Русије. То је дугачак и тежак пут, али као што је познато, пут се може прећи само ако се њиме иде. Ми више не сматрамо празником годишњицу напада на Зимски дворца 1917. године. Уместо догађаја који је разјединио земљу, у првој недељи новембра сада имамо други празник, Дан народног јединства. Дошло је до дугоочекиваног уједињења Руске православне цркве и Руске православне цркве у иностранству. Реконструишу се храмови које су порушили бољшевици.

Данас, уочи стогодишњице Првог светског рата, ми поново откривамо хероје који су прецртани из историје после Октобра 1917. Ове године у околини Санкт Петербурга, у Царском селу, биће отворен музеј Првог светског рата. Русија постепено почиње да разуме узрочно-последичне везе у својој историји. Негде на том путу је и Лењина сахрана. По хришћанским обичајима, с молитвама за његову душу, узгред речено – душу крштеног човека. Али, то се не може десити пре него што руско друштво постигне консензус у вези с тим питањем. Ја сам сигуран да ће се то догодити. Кад, тешко је рећи.

Данас се много говори о такозваној националној идеји. Какав је ваш став, да ли је она потребна Русији или не?

Руски религиозни филозофи с почетка 20. века слагали су се у мишљењу да руска национална свест још није испунила свој културни задатак. Григориј Федотов је писао да је сигуран да код великих нација „осећај домовине који ишчезава тражи за себе место за ново оваплоћење”. Иван Иљин је подсећао да су у националном осећању скривена три извора. Извор достојанства, које је Карамзин означио некад као „народну гордост”, извор јединства, који је спасао Русију у тешким тренуцима њене историје, и извор државне правде, који повезује све нас у живо државно јединство.

Не треба тражити неку нову националну идеју за Русију. Треба просто васпитавати понос због своје земље, њене велике историје и културе, због изузетног, многовековног искуства заједничког живота разних народа у оквиру једне државе. Тада ће постати могућ и тај народни „национални стваралачки акт”, који, према речима Иљина, „повезује људе међу собом и буди у њима жељу да се отворе, искажу, дају од себе све и нађу одазив код других”. А за тим ће доћи нови процват Русије.

Познато је да сте религиозан човек. Сматрате ли да се морална криза коју Русија

преживљава, као уосталом и цео свет, појавила због готово 100 година „безверја“?

Слажући се с вашим речима о светској кризи морала, не бих рекао да је тако и у Русији. У нашој земљи, и ту сте апсолутно у праву, стање ума и морал условљени су „столећем безверја” и честим ломљењем система. Грађани Русије лишени су 1917. године православне вере, а потом су неколико пута губили веру у земаљске идеале. За време Стаљинових репресија, после Стаљинове смрти, као и после распада СССР-а у тешким деведесетим годинама.

Ми управо сада с већим или мањим успехом покушавамо да се извучемо из свог „столећа безверја”. Штитимо традиционалне вредности које су хиљадама година чиниле моралну основу цивилизације. Недавно их је председник наше земље Владимир Путин набројао. То су вредности традиционалне породице, истинског човековог живота, укључујући и религиозни, вредности хуманизам и разноврсност света.

Наша реакција на глобализацију која брише границе између националних култура, одводи од националних традиција је таква. А многе развијене државе, укључујући и оне традиционално хришћанске, реагују другачије. Они намећу својим народима „универзалне” моралне мере, све до признања једнакости добра и зла, до довођења греха у ранг закона. Дубокохришћанске државе, оне код којих нико није насилно одузимао веру, пред нашим очима се спремне да уроне у своје „столеће безверја”. Мада, они то називају „прогресивним моделом развоја”.

Желите да кандидујете Санкт Петербург за следећу олимпијаду, недавно сте организовали Међународни културни форум, постоји већ традиционални Економски форум... Шта то значи за град?

За последњу деценију и по Санкт Петербург је стекао ауторитет града који је у стању да организује велике догађаје на највишем нивоу. Код нас су одржавани самити Г8 и Г20, већ 17 година се сваке године одржава Петербуршки међународни економски форум. Уопште узев, број разноврсних форума, конференција, фестивала, који се одигравају у нашем граду је огроман. Што се тиче Културног форума, могу рећи да је он одржан с великим успехом. Било је много дискусија и све су биле праћене представама, концертима, изложбама, екскурзијама, потписивањем уговора. На њему су учествовали и представници Србије. Надам се да ће временом ауторитет Петербуршког културног форума имати онакав углед какав има Економски форум.

Јужни ток

– Сматрам да је „Јужни ток” неопходан пре свега Европи и јужној Европи, па и југоисточној Европи. Зато мислим да је будућност тог пројекта веома перспективна. Сматрам да право на живот имају и други пројекти и сигуран сам да ће их бити. Најважније је да ти пројекти буду економски ефикасни и основани. И не треба ту мешати политику, то је чисто економски пројекат.

Наравно, ситуација у Србији данас није једноставна, али сам сигуран да ће Срби направити правилан избор.

Апсолутно је право сваке земље да брани своје интересе и да штити сопствене вредности. Не треба заборављати своје корене. Велики је ризик да се у трци за европским вредностима изгубе сопствени идентитет, култура, традиција и уникатне особине које овај или онај народ чине народом. Српским, руским, шпанским или било којим другим.

Данас све више људи у Европи почиње да разуме и примећује да евроинтеграције имају и обрнуту страну. Појављује се све више спорова о томе где треба да се завршава заједничко тржиште и почне национални суверенитет. Све чешће се чује захтев за поштовање самосталности и самобитности народа Европе. За Русију, на чијој су територији вековима живели многи народи у миру и слози, то је разумљиво и природно. Ако се разбацујемо својом самосталношћу и заборавимо на своје корене, биће врло тешко после вратити свој национални идентитет. То веома згодно објашњава руска пословица „Оно што имамо – не чувамо, кад га изгубимо – плачемо”.

Љубинка Милинчић

(Политика)